

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Perhehoidon yleinen toimintaohje

Voimassa 1.1.2023 alkaen

Sisällysluettelo

1	Perhehoidon toimintaohje	3
2	Perhehoidon tarkoitus ja tavoite	3
3	Perhehoitomuodot.....	3
3.1	Lyhytaikainen perhehoito	3
3.2	Pitkäaikainen perhehoito.....	4
3.3	Osavuorokautinen perhehoito	4
3.4	Kiertävä perhehoito	4
3.5	Ammatillinen perhehoito.....	4
4	Perhehoidon järjestäminen Siun sotessa	5
5	Perhehoitajan ja perhekodin hyväksymisen edellytykset.....	5
5.1	Perhekoti	6
5.2	Hoidettavien määrä perhehoidossa	6
6	Perhehoidon toimeksiantosopimus	7
6.1	Sijaishoitajan toimeksiantosopimus.....	7
6.2	Perhehoitoon ja toimeksiantosopimukseen liittyvä muutoksenhaku	8
7	Perhehoidon palkkio ja korvaukset.....	8
7.1	Hoitopalkkio	8
7.2	Kulukorvaus.....	9
7.3	Käynnistämiskorvaus	9
7.4	Maksut ja korvaukset perhehoidon keskeytyksen ajalta	9
7.5	Perhehoidon matkakulut	10
8	Perhehoitajan asema.....	10
8.1	Perhehoitajan vapaa	10
8.2	Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana.....	10
8.3	Perhehoitajan sairastuessa	11

8.4	Eläketurva.....	11
8.5	Työttömyysturva.....	11
8.6	Koulutustuki	12
8.7	Vuorotteluvapaoikeus.....	12
9	Perhehoidon vakuutukset	12
10	Perhehoitajan tuki.....	13
10.1	Perhehoitajien koulutus.....	13
10.2	Työnohjaus ja mentorointi	13
10.3	Hyvinvointi- ja terveystarkastukset	13
11	Asiakasmaksut	14
12	Perhehoitoon sijoitetun henkilön yksityisvarat.....	14
13	Asiakassuunnitelma ja perhehoidon toteuttamissuunnitelma	14
14	Perhehoidon valvonta	15
14.1	Perhehoidon vastuutyöntekijä	16
14.2	Ilmoittamisvelvollisuus	16
15	Yhteistyö ja yhteydenpito.....	17
16	Salassapito ja vaitiolovelvollisuus.....	17
17	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	17
18	Perhehoidon päättyminen.....	18
19	Perhehoidon lainsäädäntö.....	19

Tekijät

Riitta Gröhn
Maarit Haatanen
Mikko Tanskanen
Viivi Turunen
Marke Varis
Tarja Hallikainen

1 Perhehoidon toimintaohje

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (jatkossa Siun sote) järjestää perhehoidon palvelua Siun soten alueella. Lainsäädäntöön perustuva perhehoidon toimintaohje on hallinnollinen ohje siitä, miten Siun sote toteuttaa toimeksiantosopimussuhteista perhehoitoa.

Toimintaohjeen tavoitteena on, että Siun sotella on yhtenäinen perhehoidon toimintatapa toteuttaa, lisätä ja kehittää perhehoitoa. Perhehoidon toimintaohje palvelee kaikkia osapuolia: asiakasta, perhehoitajaa ja Siun soten työntekijää.

Perhehoito on sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialueen on huolehdittava sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan. Perhehoito on asiakkaan hoivan tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan tai asiakkaan kotona.

Perhehoito on inhimillinen ja kotoisa tapa järjestää asiakkaan asuminen, kun kotona asuminen ei ole mahdollista tai hänen kannaltaan tarkoituksenmukaista. Perhehoidossa voidaan hoitaa lapsia, nuoria, vammaisia henkilöitä, sekä erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä, ikäihmisiä ja mielenterveyskuntoutujia. Sijoitus perhehoitoon voidaan tehdä sosiaalihuolto-, vammaispalvelu-, vanhuspalvelu- tai lastensuojelulain perusteella.

2 Perhehoidon tarkoitus ja tavoite

Perhehoidon tarkoituksena on turvata perhehoidon asiakkaalle inhimillisen, kotoisan ja turvallisen arjen mahdollistava, sekä hänen tarpeidensa mukainen hoiva ja huolenpito. Perhehoidon tavoitteena on edistää ja ylläpitää perhehoidossa olevan henkilön toimintakykyä, kuntoutumista sekä hyvää elämänlaatua. Perhehoidon asiakkaan hyvään elämänlaatuun sisältyvät perusturvallisuus, sosiaaliset suhteet sekä mielekäs toiminta.

3 Perhehoitomuodot

3.1 LYHYTAIKAINEN PERHEHOITO

- on määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevaa
- erikseen sovittujen ajanjaksojen aikana tapahtuvaa perhehoitoa
- voi olla ennakkoon tiedettyä ja suunniteltua tai äkilliseen tarpeeseen perustuvaa

- tarve määritellään asiakassuunnitelmassa
- voidaan käyttää tukemaan kotiin annettavia palveluita ja itsenäistä asumista tai välimuotoisena palveluna asiakkaan kotiutuessa esimerkiksi laitoshoidosta
- voidaan käyttää vakinaisen perhehoitajan vapaiden ja sairauslomien aikoina
- lastensuojelussa lyhytaikaisen perhehoidon yhtenä muotona on tukiperhetoiminta

3.2 PITKÄAIKAINEN PERHEHOITO

- on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat päivittäin tukea, ohjausta ja hoivaa esimerkiksi vammaisuutensa, sairautensa tai ikääntymisensä takia
- voi olla joko itsenäiseen elämään kuntouttava välivaihe tai pysyvän asumisen ja elämisen järjestely
- sijaishoito on pitkäaikaisen perhehoidon muoto lastensuojelussa

3.3 OSAVUOROKAUTINEN PERHEHOITO

Osavuorokautinen perhehoito on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee perhehoitoa osavuorokautisesti joko päivätai yöaikaan.

3.4 KIERTÄVÄ PERHEHOITO

Kiertävä perhehoito on asiakkaan kotiin annettavaa hoivaa ja huolenpitoa, joka voi olla kertaluonteista tai säännöllistä.

3.5 AMMATILLINEN PERHEHOITO

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhehoidossa. Ammatillisen perhehoidon palveluntuottajan kuin myös ammatillisen perhehoitokodin tulee täyttää yksityisistä sosiaalipalveluista annetussa laissa säädetyt edellytykset.

4 Perhehoidon järjestäminen Siun sotessa

Toimialueet ovat määritelleet perhehoidolle omat vastuuhenkilönsä. Toimialueet huolehtivat, että perhehoitajilla on saatavissa ajan tasalla olevat yhteystiedot.

5 Perhehoitajan ja perhekodin hyväksymisen edellytykset

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä täysi-ikäinen henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisen ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

Perhehoitajiksi aikovien kanssa sovitaan tapaaminen, tehdään alkuhaastattelu ja annetaan tietoa perhehoidosta. Perhehoitajaksi aikovien henkilöiden/perheen on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakovalmennus ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä. Erityisistä syistä valmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta.

Valmennuksen aikana arvioidaan perhehoitajiksi aikovien valmiuksia ja soveltuvuutta toimia perhehoitajina. Perhehoitoperheenä toimivassa perheessä molempien puolisoiden on osallistuttava ennakovalmennukseen.

Uuden perhehoitajan hakeutuessa Siun soten perhehoitajaksi, järjestäjä pyytää hakijalta luvan hankkia todistuksen esteettömyydestä hakijan kotikunnalta. Lasten kanssa työskenteleviltä perhehoitajilta pyydetään rikostaustaote.

Perhehoitajana toimimisen esteeksi voidaan katsoa, esimerkiksi:

- fyysinen tai psyykinen sairaus, joka aiheuttaa toimintakyvyn laskua
- akuutti mielenterveyden häiriö tai sairaus
- rikollinen toiminta
- päihdeongelma
- taloudelliset vaikeudet, jotka vaarantavat perhehoitajana toimimisen
- perhehoitajan kanssa samassa taloudessa asuva perhehoitajaksi ryhtymistä vastustava henkilö
- perheen elämään ja arkeen erittäin voimakkaasti vaikuttava elämäntilanne

5.1 PERHEKOTI

Perhekodilla tarkoitetaan perhehoitolaissa tarkoitettua Siun soten hyväksymää yksityiskotia, jossa perhehoitoa toteutetaan.

Perhekodin tulee olla olosuhteiltaan, rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä toteutettavan perhehoidon kannalta sopiva. Perhekodin sopivuutta arvioitaessa huomioidaan perhekodin ihmissuhteet ja perhehoitajan mahdollisuudet vastata perhehoitoon sijoitettavan yksilöllisiin tarpeisiin. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman.

Yhteisten tilojen lisäksi perhehoitoon sijoitetulle henkilölle on oltava perhehoitopaikassa myös omaa tilaa sekä mahdollisuus omaan huoneeseen, jonne hän voi tuoda omia tavaroitaan ja sisustaa huoneen.

5.2 HOIDETTAVIEN MÄÄRÄ PERHEHOIDOSSA

Mikäli perhehoidosta vastaa yksi hoitaja, voidaan perhekodissa hoitaa samanaikaisesti enintään neljää henkilöä, hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

Perhekodissa voidaan hoitaa kuitenkin enintään kuutta henkilöä, jos annettavasta hoidosta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on perhehoitajan kelpoisuus. (PHL 8 §)

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa tai ammatillisessa perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi henkilö.

Erityisestä syystä voidaan samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismäärästä poiketa. Tällä tarkoitetaan lähinnä tilannetta, jossa kaikki hoidettavat ovat täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden toimintakyky, hoidon tarve, keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä. PHL 9 §:n mukaan hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen.

Perhehoitaja vastaa siitä, että hän ei ota perhehoitoon enempää henkilöitä kuin mitä laissa on määritelty. Jos perhekotiin sijoitetaan asiakkaita useammalta hyvinvointi- tai toimialueelta, perhehoitajan vastuulla on tiedottaa kaikkien alueiden vastuuhenkilöitä perhekotiin sijoitettavista asiakkaista.

6 Perhehoidon toimeksiantosopimus

Siun sote voi sopia perhehoidon antamisesta solmimalla toimeksiantosopimuksen yksityishenkilön kanssa tai tehdä ostosopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen palveluntuottajan kanssa.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt perhehoitaja ei ole työsuhteessa Siun soteen (PHL 10 §).

Perhehoitajan ja Siun soten välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee lain mukaan sopia seuraavat asiat

1. perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;
2. perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta
3. perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta
4. hoidon/huolenpidon arvioidusta kestosta
5. perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta
6. hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä (29.6.2016/510)
7. perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta (29.6.2016/510)
8. toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta (29.6.2016/510)
9. tarvittaessa muista perhekotia ja perhehoitoa koskevista seikoista (29.6.2016/510)
10. yhteistyöstä hyvinvointialueen ja perhehoitajan kesken (29.6.2016/510)

Sopimuksesta tulee käydä ilmi sopimuksen tekijäosapuolet sekä kuka on perhehoidossa oleva henkilö, jota sopimus koskee. Sopimuksessa sovitaan myös sen tarkistamisesta. Toimeksiantosopimukseen liittyvästä muutoksenhausta on säädetty (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 5.7.2019/808)

6.1 SIIJAISHOITAJAN TOIMEKSIANTOSOPIMUS

Hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla hän sitoutuu toimimaan sijaishoitajana perhekodissa tai asiakkaan kotona.

Sijaishoitajan kanssa tehtävä toimeksiantosopimus on lomakesisällöltään samanlainen kuin perhehoitajan, jota hän sijaistaa.

Pääsääntöisesti perhehoidon sijaisuuksia tekevä on oikeutettu osallistumaan perhehoitajille järjestettäviin koulutuksiin ja häntä koskee perhehoitolaissa määritelty sosiaaliturva, kuten muitakin perhehoitajia toimeksiantosopimuksen voimassa olo aikana.

Perhehoitoa antavat sijaishoitajat käyvät perhehoitajille tarkoitetun ennakkovalmennuksen. Perhehoidosta vastaava työntekijä voi joissakin erityisissä tapauksissa tehdä sopimuksen ilman, että ennakkovalmennusta on suoritettu loppuun. Sijaishoitajalle toimitetaan hyvän perhehoidon varmistamiseksi tarvittavat asiakasta koskevat tiedot.

6.2 PERHEHOITON JA TOIMEKSIANTOSOPIMUKSEEN LIITTYVÄ MUUTOKSENHAKU

Toimeksiantosopimukseen liittyvästä muutoksenhausta on säädetty laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Perhehoitoa koskeva toimeksiantosopimus on kahden osapuolen välinen, ja tästä johtuen sopimuksen tekeminen edellyttää aina neuvottelua siinä sovittavista asioista. Perhehoidon toimeksiantosopimukseen liittyvän hallintoriita-asian käsittelee hallinto-oikeus. (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 5.7.2019/808)

7 Perhehoidon palkkio ja korvaukset

Perhehoitajalle maksetaan Siun soten aluehallituksen hyväksymä hoitopalkkio ja kulukorvaus. Perhehoitajalle voidaan maksaa myös käynnistämiskorvausta. Perhehoidon palkkiot ja korvaukset määritellään perhehoidon toimialakohtaisissa toimintaohjeissa.

Perhehoitajalle maksettavista hoitopalkkioista ja muista kustannuskorvauksista säädetään tarkemmin perhehoitolaissa. Perhehoitomaksuja tarkistetaan kerran vuodessa tammikuun 1. päivästä lukien. Hoitopalkkioiden määrät tarkistetaan työntekijän eläkelain (19.5.2006/395) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Kulukorvauksen ja käynnistämiskorvauksen määrän tarkistusperusteena on elinkustannusindeksin vuosimuutos. Toimialuejohtajalle siirretään/annetaan valtuutus päättää toimialakohtaisissa toimintaohjeissa palkkiot ja korvaukset, jotka noudattavat indeksejä ja perhehoitoliiton ohjausta.

7.1 HOITOPALKKIO

Hoitopalkkio on verotettavaa tuloa ja se kartuttaa eläkettä. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön toimintakyvyn edellyttämää hoivan ja huolenpidon tarvetta, ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne (PHL 16 §). Palkkioon vaikuttaa myös se, edellyttääkö perhehoidon asiakkaan hoiva ja huolenpito perhehoitajan jäämistä kotiin. Kunkin perhehoitoon sijoitettavan henkilön osalta hoitopalkkio määritellään yksilöllisesti ja tilannekohtaisesti. Hoitopalkkioita määritellessä voidaan käyttää toimialakohtaisia arviointimenetelmiä ja mittareita kokonaisarviointin tukena.

Hoitopalkkiota ei makseta henkilölle, joka on kieltäytynyt vastaanottamasta palkkiota. Hoitopalkkiota ei myöskään voida maksaa perhehoitajan oman alle 18-vuotiaan lapsen hoitamisesta.

7.2 KULUKORVAUS

Perhehoidossa olevan henkilön hoivasta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus. Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata.

7.3 KÄYNNISTÄMISKORVAUS

Perhehoidon käynnistämiskorvaus koskee vain niitä perhehoitajia, jotka hoitavat perhehoidettavia omassa kodissaan. Heille voidaan maksaa perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista käynnistämiskorvausta. Käynnistämiskorvausta haettaessa, perhehoitaja neuvottelee etukäteen hankintojen tarpeellisuudesta perhehoidon vastuuhenkilön kanssa. Tämän jälkeen hän tekee kirjallisen hankintaesityksen, johon on liittännyt myös kustannusarvion. Korvausta haetaan pääsääntöisesti vuoden sisällä toiminnan alkamisesta. Käynnistämiskorvauksen myöntämisestä tehdään viranhaltijapäätös ja ostolupa. Hyväksytyjä hankintoja voi tehdä ostoluvan voimassa olo aikana. Käynnistämiskorvaus maksetaan perhehoitajalle kuitteja vastaan.

Käynnistämiskorvauksen maksaminen ja sen aika harkitaan aina tapauskohtaisesti. Käynnistämiskorvaus voi tulla kyseeseen vain siinä tapauksessa, kun korvausta ei saada muun lainsäädännön kautta. Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus korvata kuluja tarvittavista perushankinnoista, joita joudutaan tekemään perhehoidon aloitusvaiheessa. Tällaisia hankintoja voivat olla esimerkiksi tarvittavat kalusteet/tarvikkeet tai asuntoon kohdistuvat välttämättömät korjaus- ja muutostyöt. Perhehoitoon tuleva henkilö maksaa ensisijaisesti itse omista varoistaan henkilökohtaiseen käyttöönsä tarvitsemansa kalusteet ja tavarat.

Käynnistämiskorvauksella tehdyt kiinteät hankinnat ovat Siun soten omaisuutta ja niiden poistoaika on neljä vuotta siten, että hankinnan arvosta poistuu kunakin vuonna neljäsosa (25 %). Mikäli perhehoitaja lopettaa toimintansa lyhemmän ajan kuluessa, voidaan kohtuus ja kokonaistilanne huomioiden periä kuoleutumaton osa käynnistämiskorvauksesta takaisin.

7.4 MAKSUT JA KORVAUKSET PERHEHOIDON KESKEYTYKSEN AJALTA

Hoitopalkkiot, korvaukset ja maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta määritellään perhehoidon toimialakohtaisissa toimintaohjeissa.

7.5 PERHEHOIDON MATKAKULUT

Perhehoidon matkakulujen korvaaminen määritellään perhehoidon toimialakohtaisissa toimintaohjeissa. Perhehoidon matkat eivät ole terveydenhuoltoa. Terveydenhuollon kuljetuksiin tulee ensin hakea korvausta Kelasta. Korvausta pitää hakea, vaikka se jäisi alle omavastuuosuuden, koska hakeminen kerryttää vuotuista ns. maksukattoa. Omavastuuosuus korvataan Kelan päätöksen jälkeen.

8 Perhehoitajan asema

Perhehoitajan asemaa koskevia kohtia on määritelty perhehoitolaissa. Näitä ovat mm. perhehoitajan vapaa, sijaishoito, perhehoitajan sairausloma ja perhehoitajan sosiaali- ja eläketurva.

8.1 PERHEHOITAJAN VAPAA

Perhehoitajilla on oikeus vapaapäiviin. Vapaan tarkoituksena on tukea perhehoitajan jaksamista. Perhehoitajaa kannustetaan pitämään vapaansa ja hänelle tulee järjestää mahdollisuus vapaan pitämiseen. Perhehoitajan vapaapäiväoikeus määräytyy pisimpään perhehoidossa olleen henkilön mukaan. Mikäli perhehoidossa on useampia kuin yksi henkilö, tulee vapaa voida järjestää kaikkien asukkaiden osalta yhtä aikaa.

Perhehoitajalla, joka toimii perhekodissaan, ylimääräisiä vapaapäiviä ovat 50-v, 60-v ja 70-v syntymäpäivät.

Perhehoitajan tulee itse huolehtia siitä, että hän käyttää oikeutensa vapaaseen kuluvan vapaan määräytymisvuoden aikana. Oikeus vapaaseen ei pääsääntöisesti siirry seuraavalle määräytymisvuodelle. Perhehoitajan tulee ilmoittaa perhehoidon vastuuhenkilölle vapaistaan ja toivotusta vapaan viettoajasta. Perhehoidon vastuuhenkilö huomioi perhehoitajan toiveen ja pyrkii järjestämään vapaan toivottuna ajankohtana. Vapaan määräytymisvuosi on kalenterivuosi.

8.2 SIJAISHOITO PERHEHOITAJAN VAPAAN JA MUUN POISSAOLON AIKANA

Siun sote tekee yhteistyötä perhehoitajan kanssa, perhehoidon asiakkaan hoivan ja huolenpidon turvaamiseksi perhehoitajan vapaan aikana. Toivottavaa on, että perhehoitaja etsii itse sijaisen vapaansa ajaksi. Siun sotella ei ole velvollisuutta järjestää perhekotiin sijaista, vaan perhehoito voidaan turvata muulla tavalla, esimerkiksi siirtämällä perhehoidon asiakkaat toiseen perhekotiin. Tilanteessa on huomioitava perhehoidon asiakkaan etu.

8.3 PERHEHOITAJAN SAIRASTUESSA

Perhehoitajan sairastuessa niin, että hän ei pysty hoitamaan tehtäviään perhehoitajana, on hänen otettava yhteyttä perhehoidon vastuutyöntekijään. Tarvittaessa perhekotiin pyritään järjestämään sijainen tai pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaille pyritään järjestämään sijaishoito toisessa perhekodissa.

Mikäli sijaishoidon tarve kestää enintään 3 vuorokautta, voi sairauslomalla olla perhehoidon vastuutyöntekijän luvalla. Vastuuhenkilölle on ilmoitettava asiasta puhelimitse tai sähköpostilla. Terveystieteiden ammattilaisen kirjallinen lupa tarvitaan enintään 5 päivän ajaksi, muussa tapauksessa on esitettävä lääkärintodistus. Sairauslomatodistuksen perhehoitaja tarvitsee sairauspäivärahan hakemista varten.

Lyhytaikaista perhehoitoa tekevän perhehoitajan sairastuessa on ilmoitettava sairastumisestaan perhehoidon vastuuhenkilölle, sekä sovittava perhehoidossa käyvien henkilöiden ja heidän omaistensa kanssa poikkeusjärjestelyistä.

Edellytyksenä sairausajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua.

Perhehoitajan sairastuessa pidempiaikaisesti perhehoidon palkkio maksetaan sairastumispäivän lisäksi 9 seuraavalta arkipäivältä. Yli menevältä ajalta perhehoitajan on mahdollista hakea Kelasta sairauspäivärahaa.

8.4 ELÄKETURVA

Perhehoito kuuluu eläketurvan piiriin. Perhehoitajan eläketurva määräytyy aina peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitolain 20 §: mukaisesti toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään työntekijän eläkelaisissa (19.5.2006/395).

8.5 TYÖTTÖMYYSTURVA

Perhehoitajana toiminen ei kerrytä työssäoloahtoa, koska toimeksiantosopimus ei ole työsuhde. KHO:n päätöksen mukaan perhehoitajalle maksettava palkkio ei ole verotuksellisesti palkkaa vaan työkorvausta. Toimiminen toimeksiantosuhteisena perhehoitajana ei kerrytä työssäoloahtoa, mutta se voi pidentää työttömyysturvan tarkastelujaksoa. Tällöin perhehoitajan mahdollisuus saada rahallista tukea työttömyysajalle riippuu siitä, millaisia muita töitä hän on työhistoriansa aikana tehnyt. Perhehoitaja ei voi liittyä työttömyyskassan jäseneksi. Perhehoitaja voi säilyttää työttömyyskassan jäsenyyden ilmoittamalla, ettei hän ole työsuhhteessa eikä saa palkkaa.

Työttömyyspäivärahaa saadakseen perhehoitajan täytyy olla työmarkkinoiden käytettävissä eikä hän saa työllistyä yritystoimintaa vastaavalla tavalla. Kunkin asiakkaan kohdalla erikseen työ- ja elinkeinotoimisto ratkaisee annetun selvityksen perusteella, työllistyykö perhehoitotyössä kokonaan vai sivutoimisesti (onko käytettävissä kokoaikaiseen työhön vai ei). Perhehoitaja voi hakea soviteltua työttömyysetuutta Kelasta tai työttömyyskassasta

ja maksaja antaa lopullisen päätöksen. Työttömyyskorvauksen määrä työttömyysajalle lasketaan työtulojen perusteella.

8.6 KOULUTUSTUKI

Perhehoitajalla voi olla mahdollisuus aikuiskoulutustukeen, kun perhehoitaja on työsuhteessa kodin ulkopuolella. Työtön perhehoitaja voi saada joko koulutustukea tai koulutuspäivärahaa, jota haetaan Kelalta tai omalta työttömyyskassalta. (Laki aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta 11.6.2020/450)

8.7 VUOROTTELUVAPAAOIKEUS

Perhehoitaja ei voi jäädä vuorotteluvapaalle. Perhehoitaja on oikeutettu kodin ulkopuolisesta työstä vuorotteluvapaaseen sekä vuorotteluvapaa-ajalta maksettavaan vuorottelukorvaukseen (Vuorotteluvapaalaki 30.12.2002/1305).

Vuorotteluvapaakorvausta ja hoitopalkkiota voi saada yhtä aikaa (vuorotteluvapaalaki 2002, 15§). Perhehoidon palkkio voi kuitenkin vaikuttaa oikeuteen saada vuorottelukorvausta sekä maksettavan korvauksen määrään, jos perhehoito katsotaan ansaintatarkoituksessa tehdyksi työksi.

(https://www.perhehoitoliitto.fi/minustako_perhehoitaja/perhehoitajan_tehtava/kodin_ulkopuolinen_työ)

9 Perhehoidon vakuutukset

"Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan tai kuntayhtymän on vakuutettava perhehoitaja työtapaturma- ja ammattitautilain (2015/459) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan tai kuntayhtymään sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta." Perhehoitolaki 20 § 2 mom

Siun sote on vakuuttanut toimeksiantosopimuksen tehneen perhehoitajan työtapaturma- ja ammattitautilain (2015/459) 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella. Vakuutus korvaa perhehoitotilanteissa tapahtuneita tapaturmia. Sen määrä on suhteutettu hoitopalkkioon.

Perhehoitoon sijoitettuja henkilöitä on vakuutettu tapaturman varalta Siun soten toimesta huomioiden asiakasryhmäkohtaiset poikkeavuudet. Tapaturman sattuessa perhehoitajan on ilmoitettava viipymättä siitä perhehoidon vastuuhenkilölle. Vastuuhenkilö tekee yhdessä perhehoitajan kanssa tapaturmailmoituksen.

Perhehoidettavan aiheuttamiin vahinkoihin Siun sotella ei ole vakuutusta. Perhehoitajan tulee itse hankkia ko. vakuutus vakuutusyhtiön kanssa neuvotellen (esim. laajennettu kotivakuutus, vastuuvakuutus). Vahingon

sattuessa asia selvitetään yhdessä perhehoitajan ja perhehoidon vastuuhenkilön kesken. Perhehoidossa sovelletaan vahingonkorvauslakia (31.5.1974/412).

10 Perhehoitajan tuki

Perhehoitolaissa on määritelty perhehoitajalle perhehoitoa koskevia tuen muotoja. Näitä ovat perhehoitajan oikeus täydennyskoulutukseen, työnohjaus, mentorointi ja hyvinvointi- ja terveystarkastukset.

10.1 PERHEHOITAJIEN KOULUTUS

Perhehoitajilla on oikeus vuosittain kahteen koulutuspäivään. Perhehoitajan tulee pitää ammattitaitoaan yllä osallistumalla Siun soten perhehoitajille järjestämiin tai osoittamiin koulutuksiin. Perhehoitajan itsensä hankkimasta koulutuksesta vastaa perhehoitaja itse. Koulutuksiin osallistumisesta sekä kulujen korvaamisesta sovitaan ennalta perhehoidon vastuuhenkilön kanssa.

Perhehoitajille koulutusta suunniteltaessa otetaan huomioon hyvinvointialueen muu koulutustarjonta esim. työntekijöille suunnatut koulutukset ja pyritään hyödyntämään jo tarjolla olevaa koulutustarjontaa.

10.2 TYÖNOHJAUS JA MENTOROINTI

Työnohjausta tai mentorointia voidaan järjestää perhehoitajille tarpeen mukaan, perhehoitajan jaksamisen ja hänen perheensä voimavarojen tukemiseksi. Työnohjauksen aloittamisesta on sovittava etukäteen perhehoidon vastuuhenkilön kanssa. Perhehoitajille pyritään järjestämään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vertaisryhmätoimintaa ja vertaistapaamisia.

10.3 HYVINVOINTI- JA TERVEYSTARKASTUKSET

Siun sote järjestää tarvittaessa perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja.

Perhehoitolain 15 a § mukaisesti perhehoitajalle on järjestettävä mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla. Päätoimiselle perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastus on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi. (Perhehoitolaki 29.6.2016/510)

11 Asiakasmaksut

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksuista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta, (30.12.2020/1201, 7 c §). Perhehoidossa oleva henkilö maksaa Siun soten aluevaltuuston päätöksen mukaiset palvelutavan myöntämiseen kuuluvat maksut, ellei toimialuetta koskevista maksuista muuta ole säädetty.

12 Perhehoitoon sijoitetun henkilön yksityisvarat

Perhekotiin sijoitetun henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen, hänen huoltajalleen tai edunvalvojalleen. Mikäli perhehoitoon sijoitettu henkilö ei kykene itse huolehtimaan itsestään ja valvomaan etujaan, voidaan hänen raha-asioitaan hoitamaan hakea edunvalvojaa. Käyttövara on tarkoitettu perhehoitoon sijoitetun henkilön yksityiseen käyttöön hänen toiveensa ja mieltymyksensä huomioon ottaen. Käyttövara määräytyy sosiaalihuollon asiakasmaksulain mukaan. (2020/1201)

Perhehoitajan tulee pitää vakituisesti perhehoitoon sijoitettujen henkilöiden käyttövaroista kirjanpitoa, josta voidaan varmistua, että varat on käytetty asiakkaan tarpeisiin. Lisäksi perhehoitajan tulee pitää omaisuusluetteloa perhehoidettavan henkilökohtaisesta omaisuudesta. Luetteloon merkitään omaisuus, jonka hankintahinta on vähintään 300 euroa. Tavara merkitään omaisuusluetteloon myös, mikäli omaisuuden käyttöikä arvioidaan yli 3 vuotta kestäväksi, vaikka tavaran arvo olisi pienempi kuin 300 euroa.

13 Asiakassuunnitelma ja perhehoidon toteuttamissuunnitelma

Pitkäaikaiseen perhehoitoon sijoitetulle henkilölle tehdään asiakassuunnitelma, joka tarkistetaan määräajoin tai tarvittaessa. Asiakassuunnitelmassa selvitetään henkilön tarvitsemat ja ko. henkilölle parhaiten soveltuvat palvelut, sekä hoito- ja tukitoimet. Suunnitelma tehdään ja tarkistetaan yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiomaistensa, omatyöntekijän, sekä tarvittavien muiden perhehoitoon osallistuvien yhteistyötahojen kanssa.

Lasten ja nuorten kohdalla tulee huomioida yleiset varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus, ammatillinen opetus sekä työhön valmennus ja aikuisten kohdalla mielekkään päivätoiminnan järjestäminen.

Perhehoidon toteuttamissuunnitelman tekemiseen osallistuu myös perhehoitaja. Suunnitelman laadinnasta vastaa Siun soten viranhaltija. Suunnitelma ohjaa perhehoitajan kotonaan tekemää työtä ja varmistaa, että perhehoitajalla on riittävät tiedot perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä. Ellei perhehoidon toteuttamissuunnitelma ole perhehoitajan käytettävissä, tulee jokaisesta perhehoitoon sijoitetusta henkilöstä olla perhehoitajalla riittävät tiedot käytettävissään. Perhehoitajan tulee saada tarvittavat tiedot asiakkaasta, turvallisen ja tavoitteellisen huolenpidon varmistamiseksi.

14 Perhehoidon valvonta

Valvonnan oleellinen tarkoitus on taata perhehoidon riittävä tuki, jotta puutteiden ja epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa.

Perhehoidon valvontaa ovat ennakollinen valvonta ja jälkikäteinen valvonta. Ennakollinen valvonta mahdollistaa laadukkaan perhehoidon toteuttamisen ja roolien sekä vastuiden selkeyttämisen. Ennakollista ja jälkikäteistä valvontaa voidaan tehdä toiminnan aikana, jolloin se on ohjausta, neuvontaa ja tukea. Jälkikäteinen valvonta voi olla suunnitelmallista tai reaktiivista valvontaa. Reaktiivinen valvonta on epäkohtailmoitusten takia tehtävää valvontaa. Epäkohtaan puuttuva valvonta mahdollistaa moniammatillisen ja reaaliaikaisen toiminnan. Perhehoitolain 10 §:n mukainen toimeksiantosopimuksen tekeminen on hyvää ennakollista valvontaa, ja siten osa ohjauksen ja neuvonnan kokonaisuutta. Kaikki valvonnan muodot palvelevat perhehoidossa olevaa henkilöä, perhehoitajaa ja mahdollistavat laadukkaan perhehoidon.

Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta kuntayhtymän ja perhehoitajan välinen yhteydenpito, toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki ovat tärkeitä. Yhteistyön ja tuen toimiessa myös perhehoidon arviointi ja valvonta voivat toteutua tarkoitetulla tavalla. Siun soten perhehoidon vastuutyöntekijä tekee muistion käynnistään perhehoidossa. Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu neuvonta, ohjaus ja tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Perhehoidon valvonnan painopisteenä on perhehoidon riittävän tuen järjestäminen, jotta puutteiden tai epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa (STM 2017:25 Perhehoitolain toimeenpanon tuki).

Perhehoidon järjestäjä (Siun sote) vastaa perhehoidon toteutumisen seurannasta ja valvoo sen laatua osana omavalvontaa. Toimeksiantosuhteinen perhehoito rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin palveluihin, joten perhehoitoon ei sovelleta lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (2011/922).

Hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus toteutuu lain mukaisesti ja asiakas saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen hyvinvointialueen toimesta, johon asiakas on sijoitettu. Hyvinvointialueiden vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy.

Asiakkaan oikeuden toteutumista hyvään, suunnitelman mukaiseen perhehoitoon ja kohteluun seurataan säännöllisesti. Perhehoidossa olevilta asiakkailta sekä heidän läheisiltään kerätään kirjallisesti palautetta. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä sosiaali- ja terveystalvveluista 2012/980).

Epäkohtaan puuttuvassa valvonnassa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin ja tarkastuksesta pidetään pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Jos perhekoti tai siinä annettu hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoito järjestetään hoidettavan edun ja tarpeiden mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

“Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään” (Perhehoitolaki 2015/22 §).

14.1 PERHEHOIDON VASTUUYÖNTEKIJÄ

Perhehoitolain (2015/263, § 15 b) mukaan sijoittajan on nimettävä tuen järjestämiseksi perhehoitajalle vastuutyöntekijä. Vastuutyöntekijä kirjataan toimeksiantosopimukseen. Jokaista perhehoidossa olevaa asiakasta kohden on määrättävä myös omatyöntekijä.

Perhehoitajalle järjestetään mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää säännöllisesti.

Perhehoitajan ja perhehoidon vastuutyöntekijän on tehtävä yhteistyötä perhehoitoon sijoitetun henkilön asioissa. Perhehoitajan tulee pitää vastuutyöntekijä ajan tasalla perhekodin tilanteesta.

14.2 ILMOITTAMISVELVOLLISUUS

Perhehoitajan on ilmoitettava seuraavat asiat vastuutyöntekijälle:

- palkkioiden ja korvausten maksuperusteissa tapahtuneet muutokset
- asiakkaissa ja asiakasmäärissä tapahtuvat muutokset
- elämäntilanteen ja perhesuhteiden muutokset
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt
- ulkomaanmatkat perhehoitoon sijoitettujen henkilöiden kanssa
- sattuneet tapaturmat, väkivallanteot ja suojaamistoimenpiteet ilmoitetaan aina välittömästi tapahtuman jälkeen ja niistä tehdään yhdessä perhehoitajan kanssa ilmoitus tietojärjestelmään. Ilmoituksen tekeminen on tärkeää tapaturmavakuutuksen korvaavuuden kannalta; suojaamistoimenpiteistä ilmoitetaan aina myös lääkärille

- muut mahdollisesti tärkeät perhehoitoon vaikuttavat seikat

15 Yhteistyö ja yhteydenpito

Perhehoitaja tekee yhteistyötä perhehoidettavan lähiomaisten, perhehoidettavan omatyöntekijän, vastuutyöntekijän sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Perhehoidossa olevan henkilön yhteyksien säilyttäminen omaisiin on tärkeää, jotta voidaan turvata tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Myös perhehoitajan toivotaan pitävän yhteyttä omaisiin perhehoidossa olevan henkilön ja omaisten toiveet huomioiden. Tapaamisista ja niiden muodoista sovitaan yleensä asiakassuunnitelmanneuvotteluissa. Perhehoidossa olevalla henkilöllä, on oikeus tavata läheisiään vastaanottamalla vieraita perhekodissa sekä pitää heihin muuten yhteyttä puhelimitse, kirjeitse tai muulla sopivalla tavalla.

16 Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille, myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin asiakasta itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai vahingoksi. Allekirjoittaessaan toimeksiantosopimuksen ja lomakkeen salassapidosta, perhehoitaja sitoutuu noudattamaan salassapito ja vaitiolovelvollisuutta.

Asiakasta koskevat arkaluontoiset asiat ja asiakirjat ovat kokonaan salassa pidettäviä, jo tieto asiakkuudesta on sinänsä salassa pidettävää tietoa. Salassapito on huomioitava myös sosiaalisessa mediassa ja mm. valokuvien julkaiseminen ei ole sallittua (esim. facebook). Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) sisältää tarkemmat säädökset salassapidosta ja vaitiolovelvollisuudesta.

17 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

"Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua." Perhehoitolaki 12 §

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen voi johtua esimerkiksi perhehoitajan omasta tahdosta, tai sopimus voidaan irtisanoa asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa.

Toimeksiantosopimus irtisanotaan kirjallisesti. Irtisanomisajalta maksetaan kulukorvausta vain niiltä päiviltä, kun hoidettava tosiasiallisesti asuu perhehoitajan kodissa tai hoitaja vastaa hoidettavan kuluista.

Jos hoitopaikka vaihtuu suunnitelmallisesti, voidaan toimeksiantosopimus yhteisesti irtisanoa lyhyemmällä ajalla. Toistaiseksi voimassa olevassa toimeksiantosopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia määräaika, jonka aikana sopimus voidaan puolin tai toisin päättää ilman irtisanomisaikaa. Ensisijaisesti perhehoitoa jatketaan perhekodissa vielä irtisanomisajan.

18 Perhehoidon päättyminen

Perhehoidon päättyessä, perhehoitaja ottaa yhteyttä vastuutyöntekijään ja perhehoidossa olevan omaisiin. Lopettaessaan perhehoitotoiminnan on perhehoitajan tehtävä ilmoitus vähintään kaksi kuukautta ennen toiminnan päättymistä.

Perhehoitaja, vastuutyöntekijä, perhekodissa asuva perhehoidon asiakas ja hänelle nimetty omatyöntekijä sekä omaiset neuvottelevat yhdessä jatkotoimenpiteistä, hoidettavan henkilön uudelleen sijoittamisesta ja muista oleellisista perhehoidon loppumiseen liittyvistä seikoista. Perhehoidon päättymisestä sovitaan yksilöllisesti asiakkaan tarpeet huomioiden.

Siun sote tekee tarvittavat viranhaltijapäätökset. Hoidettavien siirtyessä toiseen perhekotiin tai kotikuntansa hoitopaikkaan, perhehoitaja kertoo uudelle hoitajalle/kunnan vastuutyöntekijälle hoidettavia koskevista oleellisista asioista ja toimittaa perhehoidossa olevia henkilöitä koskevat asiakirjat uuteen hoitopaikkaan.

Jos perhehoidossa oleva henkilö kuolee perhehoitokodissa, tulee perhehoitajan ilmoittaa poliisille, omaisille ja vastuutyöntekijälle. Vastuutyöntekijä järjestää perhehoitajalle tarvittavan tuen.

19 Perhehoidon lainsäädäntö

Perhehoitoon liittyviä ja perhehoitoa määrittäviä lakeja ja asetuksia ovat:

- Perhehoitolaki (2015/263) ja muutos (2016/510)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (2012/980)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 2 §:n muuttamisesta (2015/267)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (2020/565)
- Sosiaalihuoltolaki (2014/1301)
- Asetus perhehoitajalle maksettavista palkkioista ja korvauksesta (1992/420) (2001/1334)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) (2021/791)
- Laki (1992/734) ja asetus (1992/912) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (2020/1201)
- Julkisten alojen eläkelaki (2016/81)
- Sairausvakuutuslaki (2004/1224)
- Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta (2022/28)
- Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta (2009/1639)
- Työtapaturma- ja ammattitautilaki (2015/459)
- Hallintolaki (2003/434)
- Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (2019/808)
- Kotikuntalaki (1994/201)
- Tietosuojalaki 2018/1050)
- HE 191/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi
- Laki vammaisetuksista (2007/570)
- Lastensuojelulaki (2007/417)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (2002/504)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttamisesta (2021/547)
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (2019/190), sekä asetus lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (2019/1086)
- Laki holhoustoimesta (1999/442)
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (2011/922)
- Mielenterveyslaki (1990/1116)
- Työsopimuslaki (2001/55)